

DNTs 125-årsjubileum og Friluftslivets år

Av Sven Kolstad

Om det skyldtes god planlegging eller en tilfeldighet, skal være usagt. I hvert fall falt Friluftslivets år sammen med Den Norske Turistforenings 125-årsjubileum. Og året bidro til et kjempeløft for friluftslivet i Norge.

Egentlig var det jo slik, at det bare var gamle, gode DNT som kunne juble for fylte 125 år, ikke det nye *forbundet* DNT. Til tross for dette, gikk et enstemmig landsstyre inn for å gi jubileet et nasjonalt preg. Dels for å utnytte PR-verdien best mulig, dels for å samle de mange turistforeningene under DNT-paraplyen til en felles oppgave.

Administrasjonen i DNT sluttet opp om landsstyrets ønske, og det ble i 1990 opprettet en komité til å planlegge jubileet. Komiteen besto av Leiv L. Nergaard, Oslo (formann), Berit Kjøll, Oslo, Kari Heftye Skollerud, Oslo, Tore Martin Jakobsen, Narvik, Petter Mikalsen, Stavanger, Sven A. Kolstad, Trondheim, Marianne Monsen, Oslo, og Sverre A. Larssen, Oslo.

Komiteen møttes første gang i oktober 1990, og siden ble det mange møter.

Tidlig ble det klart at rammen omkring feiringen kom til å bli vid, med disse hovedpunktene på programmet:

- Høsten 1992: Jubileumsboka "Det fins et fjell".
Barneboka "Marianne på Galdhøpiggen".
Salg av pins, merker, sekk, trekopp og krus.
- November '92: Start på "Jubileumsvervingen".
Messene "Hjem og hobby" og "Snø, ski og glede".
- Januar 1993: Åpning av Friluftslivets år i Hol kommune.
21. jan.: Mottakelse i Oslo Rådhus.
Pressekonferanse.
Presentasjon av "Kunst-aksjonen".
23. jan.: Festforestilling i Oslo Konserthus.
Middag/buffet.
- Medio mai: Presentasjon av "Til fots i fjellet", gratis til medlemmene.
- Forsommer/
sommer: Utstilling i samarbeid med Norsk Folkemuseum.
- Juni: Landsmøte på Gjendebru.
Innvielse av Fondsbu og Haldorbu.
100-årsjubileum på Gaustadhytta.
24. juli: Middag på utvalgte hytter over hele landet.
- Primo september: Innvielse av Nordkalottleden ved 3-riksrøysa.
- Høsten: Claus Helbergs bok "De første vandrere".

- Innvielse av Helberghytta.
November: Jubileumsboka "Nye nasjonalparker".
Messer.
I løpet av året: Minst ett jubileumsarrangement (i tillegg til middagen) i hver medlemsforening.

Det er klart at et så omfattende og ambisiøst program kom til å belaste DNTs administrasjon sterkt. Det var bl.a. nødvendig med en prosjektkoordinator, og Unni Wolden fikk derfor et engasjement for jubileumsåret. Det ble også behov for en rekke underkomiteer for å drive frem de forskjellige hovedaktivitetene, her listet med tilhørende ledere:

- Komité for jubileumsboka - Kari Heftye Skollerud
Arrangementskomité for
Oslo Rådhus/Olso Konserthus Berit Kjøll
Mediakomité - Tore Martin Jakobsen
(et av medlemmene her var Karl H. Brox, TT)
Komité for lokale arrangementer,
også middagen 24. juli - Sven A. Kolstad
Finanskomité - Petter Mikalsen

Det var tidlig klart at dette ble et kostnadskrevende program, og det var derfor nødvendig med en rekke aktiviteter for å tjene inn de store utgiftene. Tilsammen sørget da også salg av bøker, kunst og jubileumsprodukter, samt annonser i «Fjell og Vidde» for at jubileet gikk i balanse. På plussiden kom derfor de mange gavene som DNT mottok i jubileumsåret. Gavelisten så til slutt slik ut:

Statskog, hytter	kr 700 000
Dansk innsamling	600 000
Norsk Hydro, Heiberghytta	550 000
Olav Thon, Yksendalsbu	550 000
Statoil, hyttetilskudd	500 000
Esso, engelsk «Til Fots» mm.	400 000
Fondsfinans, Fondsbu	350 000
Veidekke, Fondsbu	300 000
Stavanger Aftenblad, hytte	250 000
Braathens SAFE, Fondsbu	250 000
NSB, Hallingskeid	250 000
Oslo kommune, Katnosa	250 000
Div. gaver til bygging	628 000
Div. leverandører til middag 24/7	350 000
Andre varer og tjenester	100 000
Sum	kr 6 028 000

I tillegg til dette kom betydelige midler fra Miljøverndepartementet i jubileumsåret, i alt vel 10,7 millioner kr til «Handlingsplan bygging». Store deler av dette besto av SKAP-midler, dvs. sysselsettingsmidler, som i stor grad ble brukt til bygge- og vedlikeholdsarbeid etc. på hyttene. I tillegg ga Riksantikvaren et direkte bidrag til Gjevilvasshytta på 300 000 kr.

Når vi ser tilbake på DNTs 125-årsjubileum og Friluftslivets år, er det for oss naturlig å spørre om jubileet har betydd noe spesielt også for Trondhjems Turistforening. Jeg synes det i den sammenheng er naturlig å ta med følgende forhold:

1. Nesten alle turistforeningene i landet har økt sitt medlemstall i 1993. Det har også TT gjort, og foreningen har for første gang passert 10 000 medlemmer – til ca. 10 700. Økningen skyldes i alle fall delvis den PR-effekten jubileet har hatt.
2. Av det totale beløpet i «Handlingsplan bygging» har TT fått tildelt ca. 4 millioner kr. Beløpet var ved fordeling øremerket Trollheimshytta med 3 millioner kr og Gjevilvasshytta med 1 million kr. Dette har ført til at foreningen har fått utført en rekke nødvendige reparasjoner og bygd nytt på begge hyttene uten å oppta lån eller belaste foreningens økonomi.
3. Lørdag 24. juli var det tilbud om gratis middag med rømmegrøt, spekemat, kaffe og kaker til alle overnattingsgjestene på de seks betjente hyttene til TT. Oppslutningen fra medlemmene var stor, og hyttene hadde i gjennomsnitt dobbelt belegg. Det vil si at hyttene tilsammen hadde ca. 600 overnattingsgjester natt til 25. juli. På landsbasis kom det mellom 7000 og 8000 gjester til gratismiddagen som ble servert på i alt ca. 70 hytter. Middagen var for øvrig sponset av Norske Meierier og Norges Kooperative Landsforening.
Det er flott at vi på denne måten kunne si en takk til «fotfolket» i fjellet, til våre trofaste medlemmer.
4. I tillegg til det tradisjonelle turprogrammet ble det i 1993 arrangert en vandring i Bymarka under ledelse av Kristen Aspaas. Turen, som gikk under mottoet «På gamle stier», samlet ca. 100 deltakere.

1993 var også for TT et spennende og begivenhetsrikt år. Det ble jobbet aktivt for et naturvennlig og sikkert friluftsliv, så la oss ta med det beste for 1993 videre fremover.

Til slutt vil vi takke DNTs administrasjon for flott utnyttelse av de muligheter jubileumsåret ga.

Medlem nummer 10 000

1993 var et merkeår på mange måter i fjellet. DNT fylte 125 år – og TT fikk sitt medlem nummer 10 000. Dermed ble det heder og oppmerksomhet til Betsy Berg fra Stjørdal, som meldte seg inn akkurat i det rette øyeblikk. Hun ble medlem nummer 10 000.

Ei helg på slutten av 1993-sesongen var den 42-årige avdelingssykepleieren på Regionsykehuset invitert til feiring på Nedalshytta. Været var ikke det beste, men mange deltok likevel i denne spesielle markeringen av et femsifret medlemstall. Betsy Berg fikk overrakt ryggsekk og diplom av Knut Balstad fra TT-kontoret, samt gratisbilletter til både overnattinger og måltider hos vertinna på Nedalshytta, Eline Aas.

Selv om hun drøyde lenge med innmeldingen, er ikke Betsy Berg noen uvant fjellvandrer. En slitsom jobb på intensivavdelingen på et sykehus krever avkobling, og den tar hun gjerne i skog og mark og videre til fjells.

Foto: Stein Slettebak Wangen, Adresseavisen